

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Udviklingspolitik

Den 28. april 2010
HUC, j.nr. 400.E.2-0-0

Talepunkt til brug for udviklingsministeren
Samråd i Udenrigsudvalget torsdag den 29. april 2010
Dagsordenspunkt: Rådsmøde (udenrigsanliggender - udviklingsdelen)
den 10. maj 2010. Samrådsspørgsmål L.

Jeg vil gerne takke udvalget for anmodningen om samråd. De udviklingsrelaterede punkter på dagsordenen for rådsmødet den 10. maj 2010, vil blive forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering på fredag den 7. maj. Der er ikke punkter på dagsordenen, som vil blive forelagt til forhandlingsoplæg.

Dagsordenspunkt 1: Situationen i Haiti

- **Situationen i Haiti er fortsat vanskelig for mange af dem, der blev ramt af jordskælvet 12. januar 2010, som lagde store dele af hovedstaden Port-au-Prince i ruiner. Omkring 3 millioner mennesker er berørt af katastrofen. Regntiden starter her i april / maj og der er derfor fokus på at skaffe folk tag over hovedet og adgang til sanitet.**
- **En international donorkonference blev afholdt i New York den 31. marts for at sikre midler til den langsigtede genopbygning af Haiti, og drøfte planerne for genopbygningen og koordinationen af indsatsen. Der blev givet tilsagn på ca. 5,3 milliarder USD de første 18 måneder og i alt 9,9 milliarder USD til selve genopbygningsindsatsen. Det er et meget tilfredsstillende resultat.**

- På donorkonferencen annoncerede EU's udenrigsrepræsentant, Catherine Ashton, et samlet EU-bidrag på 1,6 mia. USD, inklusiv Danmarks seneste bevilling på 20 millioner kr. EU er dermed samlet set en af de største donorer. Et andet væsentligt resultat af konferencen var etableringen af procedurer, der bl.a. skal fremme udmøntningen af tilsagnene og overvåge, at de lovede midler faktisk bliver udbetalt.
- I den fremadrettede indsats er det vigtigt, at have tæt samarbejde med landets egne institutioner og fremme bæredygtig økonomisk udvikling, god regeringsførelse, demokrati og sikkerhed for borgerne i Haiti. Det skal samtidig sikres, at bistanden leveres effektivt. Arbejdsdeling mellem donorerne er derfor meget vigtig. Vi skal ikke alle være i Haiti.

Dagsordenspunkt 2: Orienteringsdebat om MDG'erne (2015-målene)

- Den 20.-22. september afholdes et højniveaumøde i New York om status for 2015-målene i forbindelse med FN's generalforsamling.
- EU's endelige position til højniveaumødet fastlægges ved rådsmødet den 14. juni.
- På rådsmødet den 10. maj er der en drøftelse af MDG'erne som forberedelse til fastlæggelsen af EU's position.
- Drøftelsen vil være baseret på en 12-punkts EU handlingsplan udarbejdet af kommissionen.
- Handlingsplanens anbefalinger samt rådskonklusionerne om fødevarer sikkerhed og global sundhed, som jeg vender tilbage til, er vigtige byggesten for EU's position.

- **Fra dansk side vil man understrege, at EU aktivt må arbejde for at sikre et handlingsorienteret slutdokument ved højniveaumødet i september.**
- **EU bør også samlet set sikre en efterlevelse af bistandsløfterne. Der må fastlægges en køreplan for, hvordan de enkelte EU-lande lever op til deres forpligtelser.**
- **Under drøftelsen vil regeringen understrege, at fokus på økonomisk vækst og beskæftigelse, samt ligestilling og kvinders økonomiske rettigheder er afgørende for at nå 2015-målene.**

Dagsordenspunkt 3: Fødevareresikkerhed i udviklingslandene

- **Fødevareresikkerhed er sat på dagsordenen som del af EU's forberedelse af MDG-højniveaumødet i september. Sult og fejlernæring er et af de mest direkte udslag af fattigdom. Derfor er emnet centralt i en MDG-kontekst.**
- **Økonomisk vækst og øget beskæftigelse er den mest effektive måde til langsigtet at reducere fattigdom bekæmpe sult og forbedre fødevareresikkerheden. Dansk udviklingsbistand bidrager væsentligt til at bekæmpe sult og forbedre fødevareresikkerheden.**
- **Mens udviklingsminister møderne i maj og november 2009 fokuserede på sammenhængen mellem klimaforandringer og fødevareresikkerhed venter jeg, at der på det kommende møde vil være tale om en lidt bredere tilgang til emnet. Formandskabet lægger blandt andet op til en drøftelse af, hvorledes fødevareresikkerhed kan indgå som et tværgående element i andre sektorpolitikker som transport, infrastruktur, sundhed og undervisning.**

- **Det er regeringens holdning, at EU bør fortsætte sit engagement i at realisere MDG-målene, herunder at forbedre fødevareresikkerheden. Der er tydeligt behov for en ledende EU-rolle på dette område. Derfor er det også nyttigt, at det spanske formandskab giver Rådet lejlighed til at drøfte fødevareresikkerhed.**

Dagsordenspunkt 4: EU's rolle vedr. global sundhed

- **En ny samlet udmelding om EU's rolle og prioriteter inden for global sundhed er til drøftelse. Det hænger sammen med fastlæggelsen af EU's prioriteter op til FN højniveaumødet om status for 2015-målene i september 2010**
- **Her vil regeringen navnlig lægge vægt på, at EU i sin sundhedsindsats prioriterer arbejdet med at fremme seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder samt adgang til gratis sundhedsydelser for gravide og børn.**
- **Adgang til prævention, sikker abort, seksualundervisning og sundhedsydelser i forbindelse med graviditet og fødsel er helt afgørende for at bekæmpe mødredødelighed og fremme kvinders adgang til at bestemme, hvor mange børn, de vil have, med hvem og hvornår. Det hænger snævert sammen med lige stillingsdagsordenen.**

Dagsordenspunkt 5: Lige muligheder for kvinder og mænd

- **Rådet vil her i maj have en orienterende debat om ligestilling i udviklingssamarbejdet som forberedelse til rådskonklusioner, der ventes vedtaget på rådsmødet i juni.**

- **Ligestilling mellem mænd og kvinder og fremme af kvinders rettigheder er en bærende værdi og et grundlæggende princip for EU. Trods globale fremskridt på ligestillingsområdet er der fortsat behov for en betydelig indsats for at sikre lige rettigheder, muligheder og lige indflydelse for mænd og kvinder, især i udviklingslandene.**
- **På den baggrund har Kommissionen udarbejdet et udkast til en ligestillingshandlingsplan for udviklingssamarbejdet. Handlingsplanens overordnede formål er at fremskynde opnåelse af 2015 målene, især mål 3 om ligestilling og mål 5 om mødredødelighed. Planen sætter fokus på kvinders økonomiske muligheder, politiske indflydelse og på kvinders potentiale som forandringsagenter i udviklingsprocessen. Planen omfatter også arbejdet med seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder.**
- **Med handlingsplanen ønsker EU at styrke koordinationen, ikke kun internt i EU, men også i forhold til andre centrale aktører i udviklingssamarbejdet som FN og Verdensbanken for at sikre større effekt. Planen skal således styrke EU's kapacitet, den politiske dialog med partnerlandene, integrationen af ligestilling i alle programmer, inddragelse af civilsamfundet i partnerlandene samt styrke EU's monitorerings- og rapporteringsindsats.**
- **Regeringen er positiv overfor handlingsplanen og ser planen som et godt supplement, der kan styrke og effektivisere EU's udviklingssamarbejde på ligestillingsområdet. Planen forventes at blive positivt modtaget.**

Dagsordenspunkt 6: EPA-udviklingsprogrammet PAPED

- **Som opfølgning på forhandlinger med Vestafrikanske lande om EPA – økonomiske partnerskabsaftaler - er der fremlagt udkast til rådskonklusioner om PAPED, som ventes vedtaget. PAPED er udviklingsprogrammet knyttet til EPA'erne**
- **Rådskonklusionerne understreger at PAPED vil være vigtig til på sigt at understøtte gennemførelse af EPA'er samt sikre de vestafrikanske lande bedre udbytte af disse aftaler.**
- **PAPED imødekommer vestafrikanske landes ønsker og ses som et vigtigt instrument til at bringe EPA forhandlingerne videre.**

Dagsordenspunkt 7: EU's humanitære fødevarebistand

- **Regeringen støtter Kommissionens meddelelse om humanitær fødevarebistand til mennesker i akut nød som følge af naturkatastrofer og voldelige konflikter. Meddelelsen definerer og uddyber klart hvilke situationer og kriterier, som skal være til stede for at udløse EU's humanitære fødevarehjælp.**
- **Meddelelsen tager afstand fra fødevarehjælp leveret i form af naturalier fra for eksempel overskudslagre. Der lægges dermed vægt på at levere ernæringsrigtig fødevarehjælp og på opkøb gennem lokale markeder. Dette er alt sammen noget, som regeringen kan støtte op om.**
- **Meddelelsen lægger vægt på, at både humanitær nødhjælp og udviklingsbistand skal udføres velkoordineret og hensigtsmæssigt, så der**

sikres en optimal dækning af nødhjælps- og udviklingsbehov i en given krisesituation. Også det kan regeringen give sin fulde opbakning til.

- **Kommissionens meddelelse falder i god tråd med regeringens nye udviklingspolitiske strategi og strategien for Danmarks humanitære indsats. Meddelelsen skal sammenholdes med Kommissionens tidligere meddelelse om fødevarerikkerhed, hvor rammerne for bistand til udviklingslandene udstikkes. Rådet forventes at give tilslutning til retningslinjerne i Kommissionens meddelelse, som klart udstikker rammerne, herunder de koncepter, definitioner og mål som skal ligge til grund for den humanitære del af den samlede fødevarerbistand. Meddelelsen har bl.a. til formål at gøre EU's fødevarerbistand så effektiv som mulig i overensstemmelse med Kommissionens humanitære mandat, og i overensstemmelse med Rådets finansforordning.**

Dagsordenspunkt 8: Evt. Etablering af den fælles udenrigstjeneste

- På rådsmødet vil der være en drøftelse af etableringen af den Fælles Udenrigstjeneste. Som bekendt nåede udenrigsministrene i mandags til politisk enighed om forslaget til etablering af Tjenesten. Sammen med udenrigsrepræsentanten og Kommissionen har Rådet nu sendt et stærkt signal til Europa-Parlamentet om, at man står sammen om forslaget, og at man ønsker Tjenesten udrullet snarest muligt. Det er vigtigt, at den fælles udenrigstjeneste kommer på plads snarest, så Ashton kan få det redskab hun behøver, for at kunne levere på ambitionen om en mere sammenhængende og effektiv europæisk ageren på den globale scene.

- Det er på det grundlag, at de videre forhandlinger med Europa-Parlamentet er sat i gang. De startede allerede i tirsdags med deltagelse af det spanske formandskabs udenrigsminister, Miguel Moratinos. Det spanske formandskab ventes på det generelle Råd at orientere om seneste status for forhandlingerne. Udenrigsministeren vil komme nærmere ind på denne proces i Europaudvalget på fredag. Her vil jeg blot nævne det forhold, at selvom Europa-Parlamentet formelt set kun skal høres om forslaget, har Parlamentet via sin medbeslutningskompetence på budget- og personaleaspekter fastholdt ønsket om indflydelse på selve forslaget til etablering af Tjenesten.
- Fra regeringens side ser vi under alle omstændigheder frem til at modtage en status på forhandlingerne fra formandskabet og håber på fremkommelighed fra Parlamentets side i forhandlingerne.

***

- Udviklingsministrene vil naturligt nok fokusere på, hvad den fælles udenrigstjeneste vil betyde for håndteringen af EU's udviklingspolitik. Det har under forhandlingerne i Rådet med Kommissionen været drøftet indgående, hvorledes snittet skulle lægges mellem på den ene side Ashton og den fælles udenrigstjeneste og på den anden side udviklingskommissæren og Direktoratet for Udvikling i Kommissionen. Her har der skullet findes en balance mellem at sikre den nødvendige tværgående koordination i den fælles udenrigstjeneste via samlede landekontorer, samtidig med at Kommissionen stadig skal implementere EU's udviklingsbistand i de enkelte lande.

- Der er opnået enighed om en model, hvor den langsigtede bistand fortsat forankres i Kommissionen, samtidig med at de samlede landekontorer i den fælles udenrigstjeneste står for den strategiske styring – men med direkte reference til udviklingskommissæren. Forslagene til overordnede strategiske dokumenter for udviklingsbistanden skal fremsættes af udenrigsrepræsentanten og udviklingskommissæren i fællesskab. Formålet med denne konstruktion er at sikre sammenhængen på tværs af politikområderne. Styrket sammenhæng er netop en af hovedhensigterne i Lissabon-traktaten og noget af dét, som skal bidrage til at øge EU's indflydelse globalt.
- Samtidig vil udviklingskommissærens rolle være styrket, først og fremmest idet han nu får direkte ansvar for implementeringen af både udviklingsinstrumentet under fællesskabsbudgettet og den særlige udviklingsfond for landene i Afrika, Vestindien og Stillehavet. I forlængelse heraf vil kommissæren også få mere direkte kontrol med implementeringsagenturet EuropeAid.
- EU delegationerne – dvs. de hidtidige Kommissionskontorer – vil fremover få en langt større rolle i at sikre sammenhæng på tværs. EU delegationschefen vil referere til udenrigsrepræsentanten, men samtidig vil der fortsat være en række medarbejdere på delegationerne, som vil arbejde for udviklingskommissæren. Det vil potentielt set være en stor styrkelse for sammenhængen i EU's indsats, at EU delegationerne får et bredere mandat, inklusive det politiske område. Men det vil ikke i sig selv ændre på medlemsstaternes egne indsatser; blot håber vi på, at EU-delegationerne kan medføre en øget koordination på tværs af områderne.

***

- Samlet set synes jeg, der er grund til at glæde sig over den enighed, der er opnået i Rådet. Forslaget, som det står nu, sikrer, at der fortsat er tale om en stærk udviklingskommissær, samtidig med at vi via den fælles udenrigstjeneste får bedre mulighed for at sikre sammenhæng på tværs af områderne. I parentes bemærket kender vi også nogle af grundtrækkene af denne model fra vores eget system, hvor landekontorerne i udenrigsministeriet både betjener udenrigsministeren og mig selv. Det er et system, som vi er glade for, og jeg ved da også, at dette system har været anvendt som eksempel i drøftelserne på EU-plan.
- Så alt i alt synes jeg, det er et godt kompromis, der er opnået enighed om, og som nu forhandles med Europa-Parlamentet. Så nu håber vi selvfølgelig, at der vil være fremskridt i forhandlingerne i de kommende uger, så forslaget kan vedtages endeligt på denne side af sommerferien.

Kontoret for humanitær bistand, udviklingspolitik og civilsamfund